

KREATIV DESTUKSJON

- Ødelegg det etablerte, og muliggjør nyskaping!

KALEIDOSCOPE NORDIC

Silje Klepsvik, arkitekt MNAL, partner og daglig leder Kaleidoscope Nordic

KALE
IDOS
COPE

Joseph Schumpeter

Born: February 8, 1883

Died: January 8, 1950

Economist and Economist Historian

- Best known for his 1942 book "Capitalism, Socialism, and Democracy," the theory of

KREATIV DESTRUKSJON

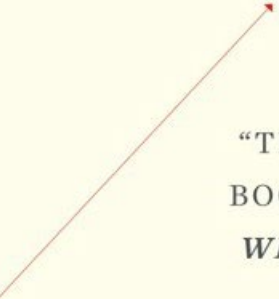
individualism in economics

Ideen om at økonomisk vekst og fremskritt oppstår når eldre og mindre effektive systemer blir utfordret og gradvis erstattet av nye.

how the old is constantly being replaced by the new

Prosjekt: "Jævla Kritiker" av Kaleidoscope. Utstilt ved ROM for Arkitektur og kunst i Oslo.

“THIS FINE AND CRUCIALLY IMPORTANT
BOOK IS ULTIMATELY OPTIMISTIC ABOUT
WHAT WE CAN DO, BUT CHALLENGES US
AS TO WHETHER WE WILL.”

—*Nicholas Stern,*
London School of Economics

NYE SPILLEREGLER

Kreativ destruksjon bringer inn nye systemer
som endrer gamle spilleregler

Boken “The Power of Creative Destruction” ble kåret til en av de
beste bøkene i 2021 av The Economist.

THE POWER — OF — CREATIVE DESTRUCTION

ECONOMIC UPHEAVAL
and the WEALTH OF NATIONS

PHILIPPE AGHION

CÉLINE ANTONIN

SIMON BUNEL

KALE
IDOS
COPE

ENDRINGSAGENTER

En utforskende tilnærming

Midlertidig torggulv på Dikemark. Foto av Kaleidoscope

KALE
IDOS
COPE

KALEIDOSCOPE

Skiftende perspektiver

Mangefasettert portefølje

KALEIDOSCOPE

EKSPERIMENTELL

Eldre byggeteknikk, monomaterialer
og nye fabrikasjonsmetoder

Prosjekt: Y pavilion av Y team. Foto: SWANG

KALE
IDOS
COPE

Y på Seurasaari. Foto: SWANG

EKSPERIMENTELL

Eldre byggeteknikk, monomaterialer
og nye fabrikasjonsmetoder

Prosjekt: Y pavilion av Y team. Foto: SWANG

KALE
IDOS
COPE

NORDIC WORKS

Fremtidsvisjoner og medvirkning

Nordic Works prosjekt "Malmi Visions" av Kaleidoscope på oppdrag for Helsinki kommune.

Illustrasjon av KALEIDOSCOPE

KALE
IDOS
COPE

Nordic Works, medvirkningsprosess

NORDIC WORKS

Fremtidsvisjoner og medvirkning

Nordic Works prosjekt "Malmi Visions" av Kaleidoscope på oppdrag for Helsinki kommune.
Illustrasjon av KALEIDOSCOPE

KALEIDOSCOPE

NABOLAG 2100

Fremtidsvisjon, Helsinki

Nordic Works prosjekt "Lähio 2100" av Kaleidoscope på oppdrag for Helsinki kommune.

Illustrasjon av Vegard Aarseth

KALE
IDOS
SCOPE

NABOLAG 2100

Fremtidsvisjon, Helsinki

Nordic Works prosjekt "Lähio 2100" av Kaleidoscope på oppdrag for Helsinki kommune.

Illustrasjon av Vegard Aarseth

We will be better in buildings, have significantly more integrated energy systems and more appropriate design. The "skin" of buildings will be able to change its properties in relation to the adhesive slate, humidity and the seasons.

VEERA MUSTONEN
project manager, Fiksu Kalassi, ama

Traffic will change radically! The bevel in the current cell disappears and its boundaries are abraded. The blueprint of the future is alive, flexible and networked. The facilities are flexible and allow for a versatile active body.

BENTE GILBU TILSET
forsker på nanomaterialer, SINTEF

The cities of the future must be safer, more sustainable, more efficient, more comfortable, more interactive and "iitykkiiimpii". The team's new iitykiis revolution has already begun. Sensor-based systems are already in use in many cities around the world. The acceleration of sensor technology is one of the most important trends of the future.

The controversy over the whole city is changing. The city is an living organism that pulsates and breathes according to its metabolism. The city of Alykiis improves the costs to the environment and to the municipalities.

SIRKKA HEINONEN
professor, Future Research Center

KALEIDOSCOPE

WWW.KALEIDOSCOPE.NORDIC.COM LÄHIO 2100: INTERAKTIIVINEN KAUPUNKI "Vaenna 2100 rakennukset reagoivat ympäristöön ja ovat aktiivinen osa ihmisen arkipäivää"

KALEIDOSCOPE

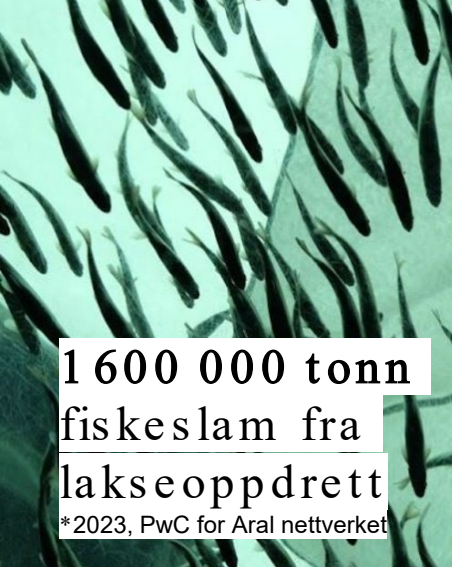

BIOREGION VESTLAND

Designrevet innovasjonsprosjekt

Biodesign Lab. Foto av Silje Klepsvik

BIO
REGION
INSTITUTE

1 600 000 tonn
fiskeslam fra
lakseoppdrett

*2023, PwC for Aral nettverket

+2 000 tonn
nedklassifisert
ull

*2021, Nibio

3 400 tonn
havreskall

*2022, Norgesmøllene

20 000 tonn
potensiale
for dyrket tare

*2020, rapport "Mot en ny havnæring med tare?"

BIOREGION VESTLAND

Designrevet innovasjonsprosjekt

Biodesign Lab. Foto av Silje Klepsvik

BIO
REGION
INSTITUTE
UTE

BIOREGION INSTITUTE

Sirkulære verdikjeder

Biodesign Lab. Foto av Silje Klepsvik

BIO
REG
ION
INST
IT
UTE

0.05%

ORGANISK RESTRÅSTOFF

Sidestrømmer fra industri og næring

Explorative Research for Norgesmøllene hvor vi utvikler bionedbrytbare materialer og produkt basert på organisk restråstoff fra deres egen produksjon.

MATERIALUTVIKLING

Et fossilfritt samfunn

"Woolly Silent", Bioregion Institute.
Illustrasjon og foto av KALEIDOSCOPE

BIO
REGION
INSTITUTE

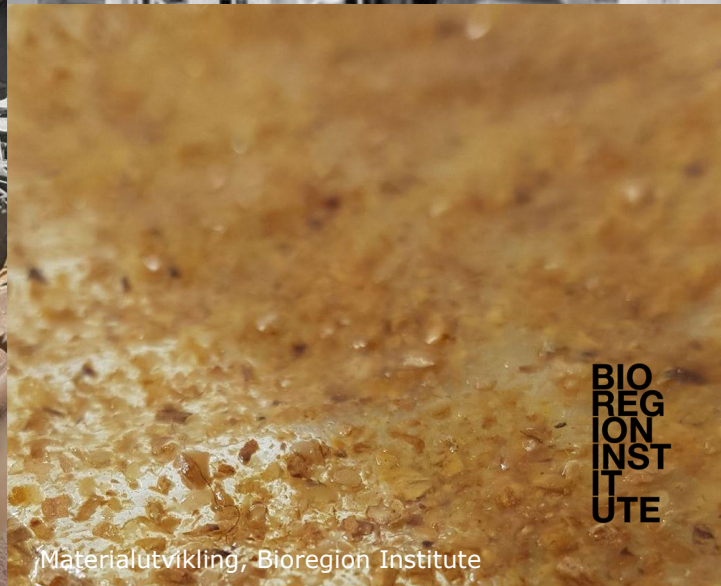
BIODESIGN LAB

Samarbeid på tvers

Biodesign Lab. Foto av Silje Klepsvik

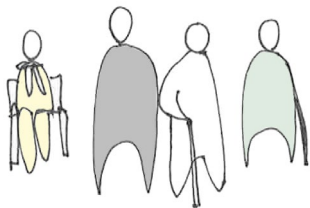

Biodesign Lab, Bioregion Institute

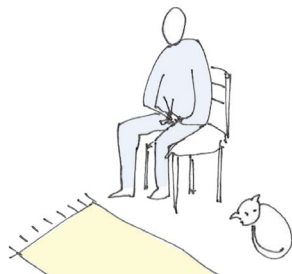
BIO
REGION
INSTITUTE

Materialutvikling, Bioregion Institute

ELDREBØLGGEN

Innen få år vil det være nesten dobbelt så mange 80-åringer i Norge som i dag.

FLERE ENSLIGE

Over en million personer bor alene. 39% av privathusholdningene består av en person, og ca 11% av befolkningen oppgir at de er ensomme*

FØRSTEGANGSKJØPERE

Flere sliter med å komme inn på boligmarkedet. 60% tilpasser seg høye boligpriser ved å kjøpe sammen med partnere, venner, søsken eller foreldre.**

ENDRINGSTENDENSER

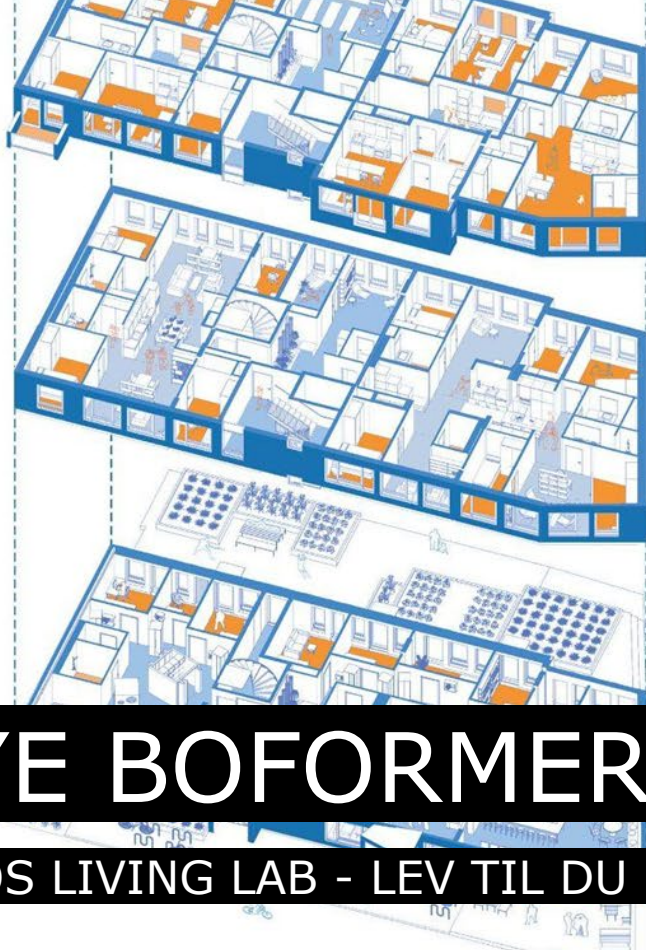
Og utfordringer

Prosjekt "Delegården". Illustrasjoner av KALEIDOSCOPE

NYE BOFORMER

“OBOS LIVING LAB - LEV TIL DU ER 110 ”,

Innovasjonskonkurransen for OBOS NYE HJEM AS. Team: Kaleidoscope, forsker Randi Narvestad, Steffen Wellinger og Aksel Tjora fra NTNU, Psykolog Runa Kongsvik, Storkjøkkenleverandør Hallstein Hjortland fra Tegneren & Kokken, og møbelsnekker Philipp von Hase.

Plan 2. etasje 1:100 - alternativ A

10 soverom / 17 sengeplasser / 6-10 leietakere

9 soverom / 15 sengeplasser / 9 leietakere

KALE
IDOS
COPE

SIRKULÆRE LØSNINGER

Inkluderende bygg og nabolag

Prosjekt "Powered by Ulsteinvik", parallelloppdrag for Ulstein kommune av Kaleidoscope og Cowi.

Illustrasjon av KVANT-1

KALE
IDOS
COPE

ENDRING I MILJØKRAVENE

EU's taksonomi, TEK17, SAK10, DOK

Prosjekt "Dolvik". Trehuskonkurranse for BOB av Kaleidoscope. Illustrasjon av Andreas Cesarini

KALE
IDOS
COPE

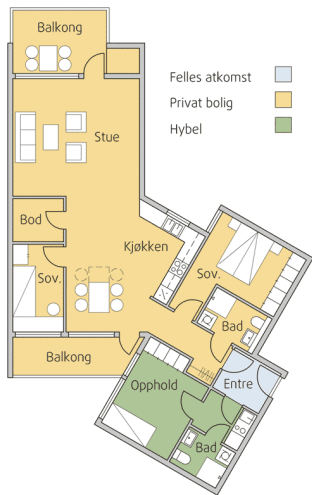
DELELØSNINGER

Holdningsendringer

Prosjekt Delegården for BOB av KALEIDOSCOPE og Smedsvig landskapsarkitekter.

Illustrasjon av KVANT-1

KALE
IDOS
COPE

Utvidet stue / TV / gaming rom

Kilde: byggforsk.no, Jess Carlsen kvartalet, Dyrvik arkitekter

DELEGÅRDEN

Fleksibilitet i leilighetsplanene

Prosjekt Delegården for BOB av KALEIDOSCOPE og Smedsvig landskapsarkitekter. Illustrasjon av KVANT-1

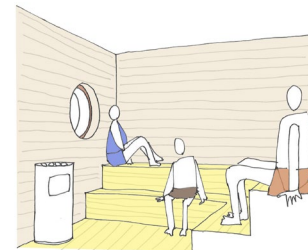
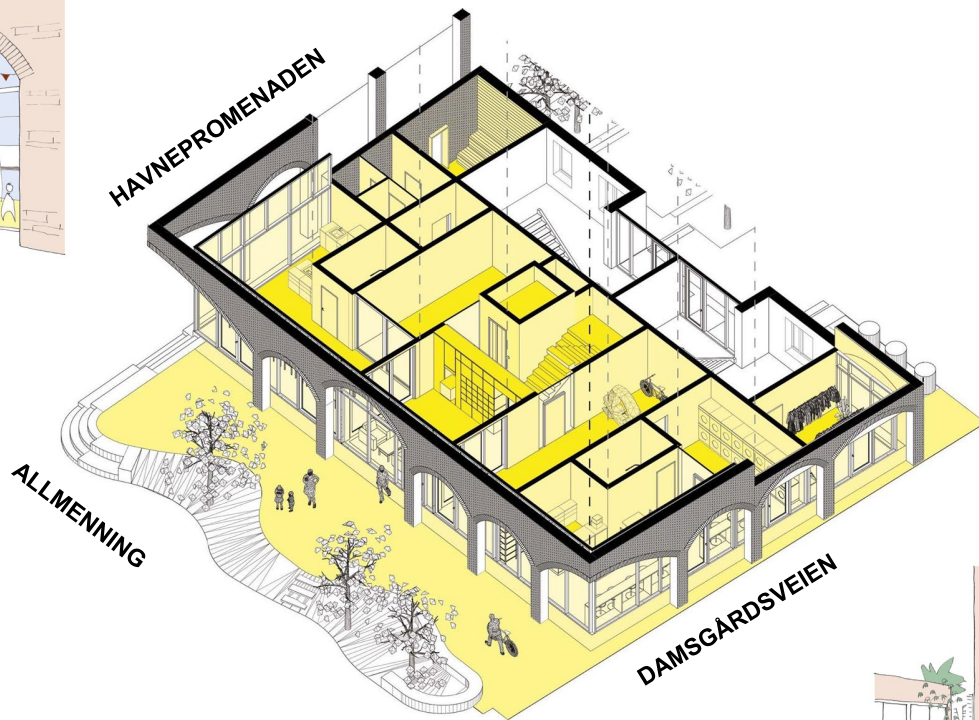
3-roms
603
BRA: 49,9 m²

Gule arealer er felles. Stiplede vegger kan enkelt demonteres.

FELLESKJØKKEN

SAUNA

BYHUS

Deleløsninger i boligsammenheng

Prosjekt Delegården for BOB av KALEIDOSCOPE og Smedsvig landskapsarkitekter.

Illustrasjon av KVANT-1

NABOLAGSKAFE

KALE
IDOS
COPE

VIRKEMIDLER

Innovasjonsprosjekter og usikkerhet

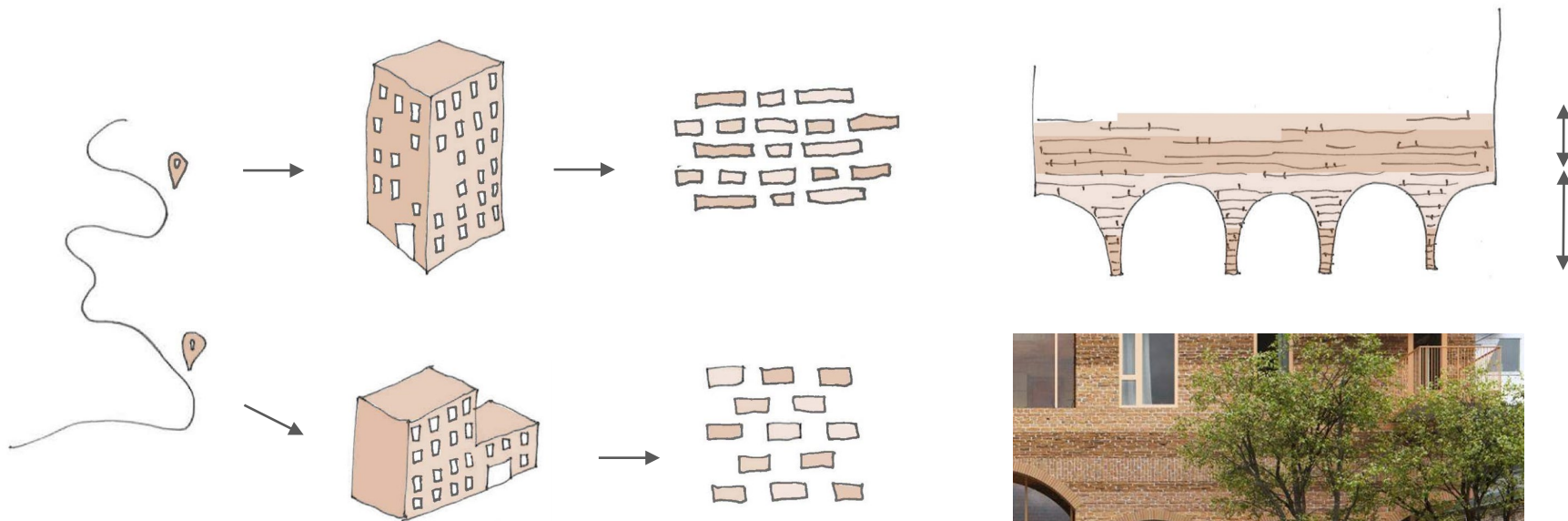
Det trengs økonomiske virkemidler som tilskudd, subsidier, reduksjon i byggesaksgebyrer o.l. for å redusere økonomiske barrierer

→ BYGG OG EIENDOM

Prosjektering for ombruk

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og levetidsforlengende tiltak er viktige for å redusere næringens klima- og ressursforavtrykk.

Enova kan gi støtte til prosjekter som skal prosjektere med brukte komponenter i nye bygg. Støtten skal gå til merarbeid i prosjekteringsfasen som følge av ombruk i prosjektet.

OMBRUK

Enova-tilskudd

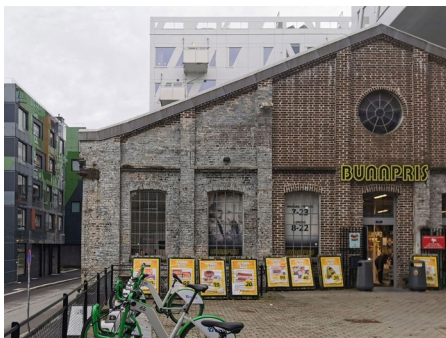
Prosjektet har fått innvilget Enova-tilskudd for mulighetsstudie for ombruk, ombrukbarhet og fleksibilitet, og for prosjektering for ombruk

KALE
IDOS
COPE

Fabrikkbygningen til Bergen Blikktrykkeri

Jernstøperiet i Damsgårdsveien 82

Delegården, tidlig fase

IDENTITET

Materialbruk

Teglen spiller videre på materialbruken og murverksbuene i de historiske teglbygningene på Damsgård

Fasade nord-øst

Fasade nord-vest

ARKITEKTUR

Delefunksjonene inne er kommunisert utad

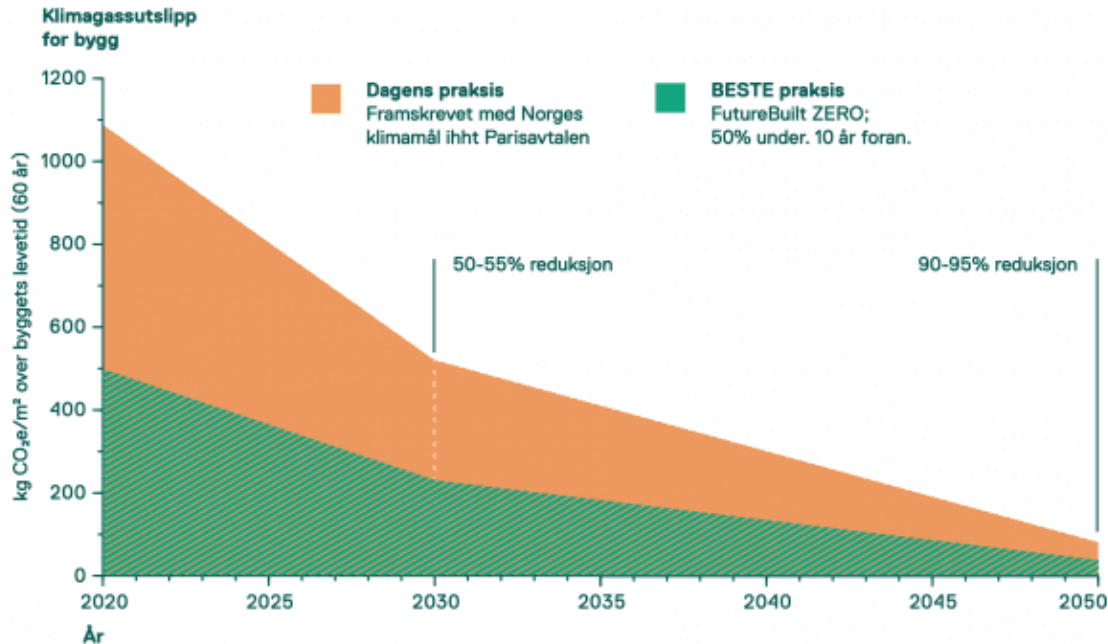
Alle fellesarealer har buede vinduer i fasaden

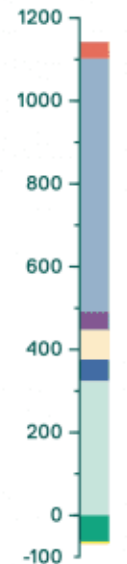
Fasade sør-vest

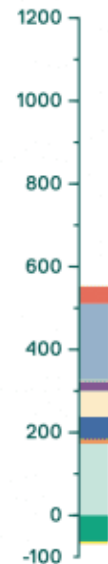
Fasade sør-øst

Dagens praksis
Fordeling av utslipp 2020

BESTE praksis
Fordeling av utslipp 2020

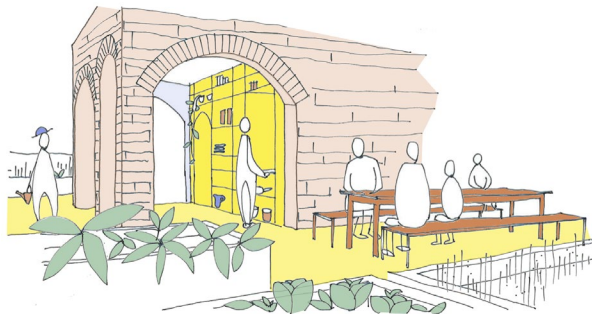

- Avfallsforbrenning
- Netto energibruk i drift
- PV, utskiftning
- Materialer, driftsfase
- Byggeplass
- Transport til byggeplass
- PV, byggeår
- Materialer, byggeår
- Biogent
- Karbonatisering

FUTUREBUILT

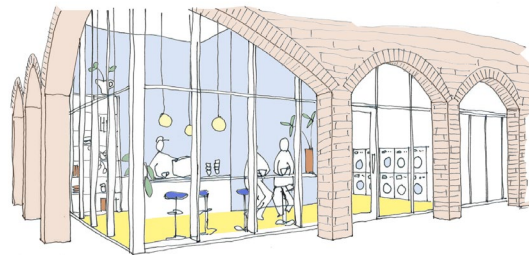
FutureBuilt Zero

Byggherre må forplikte seg til 50% klimagassreduksjon sammenlignet med gjeldende regelverk og vanlig praksis

SNART FOR SALG

Planlagt byggestart 2024

KALE
IDOS
COPE

RISIKO

For å få best mulig resultat
må man som regel øke risiko.

Workshop på prosjekt "BioDeepMap"; 3D-printing med biomaterialer i Biodesign Lab.

LÆRING

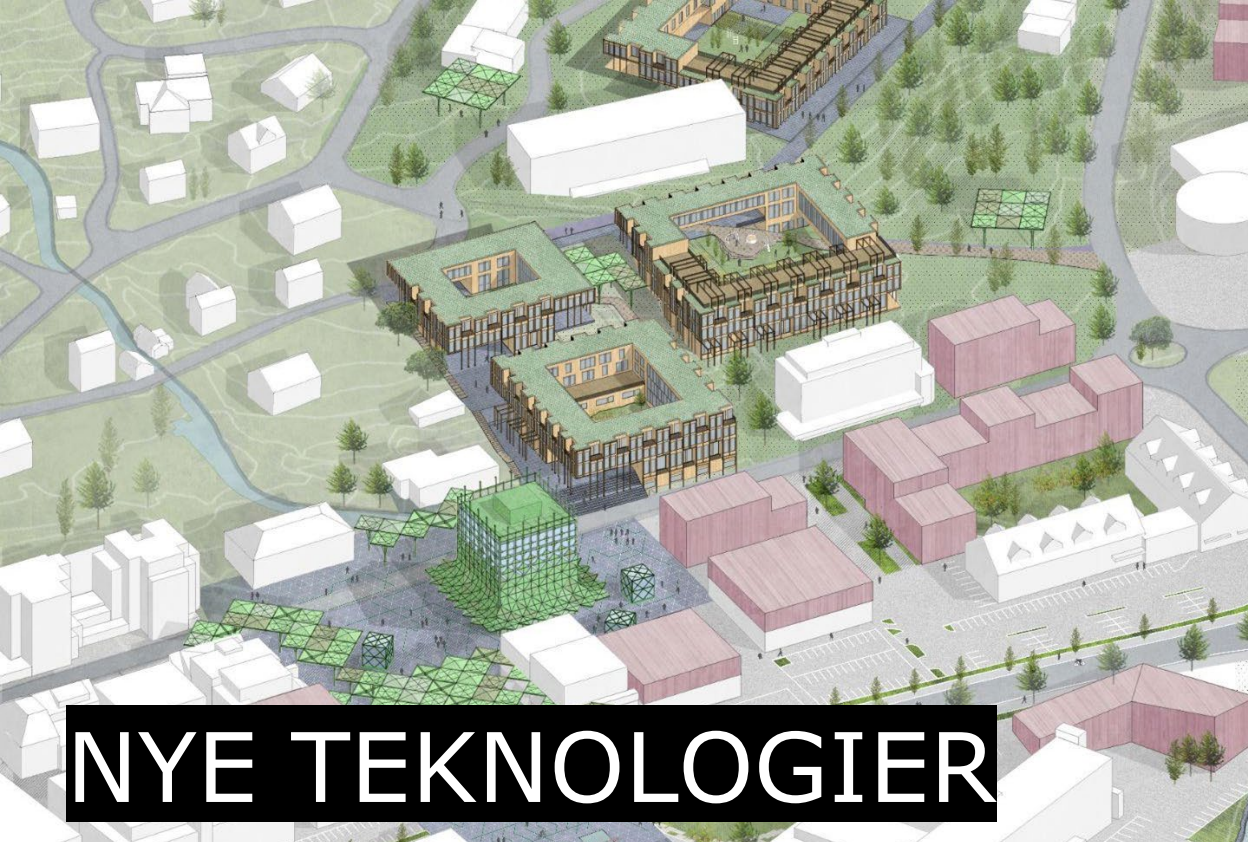
Å åpne opp for å se ting på nye måter.

Foto frå Biodesign Lab, Bioregion Institute.

BIO
REGION
INSTITUTE

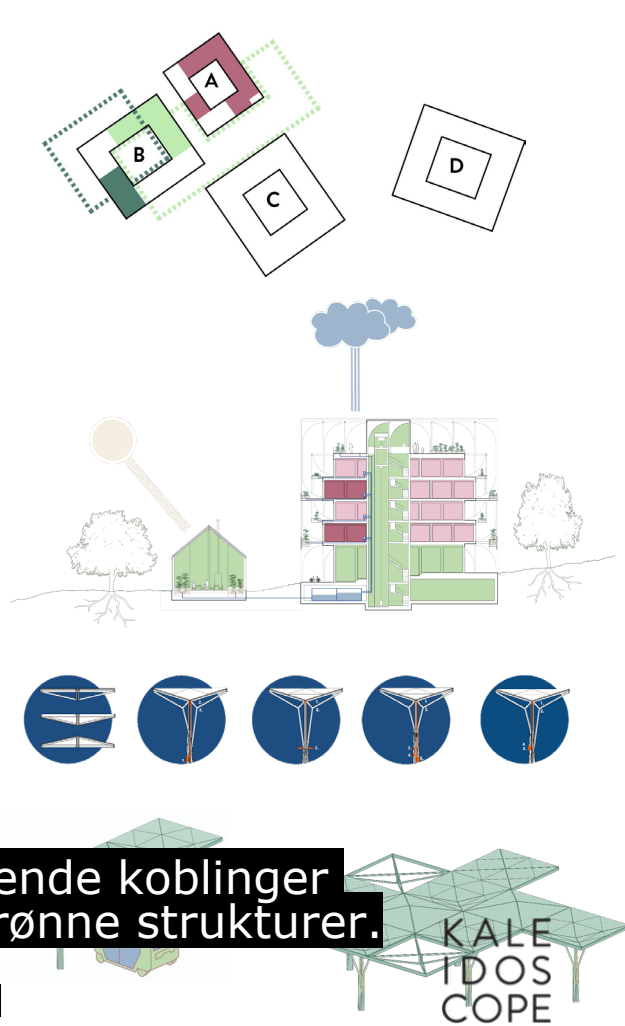

NYE TEKNOLOGIER

300-meter byen er styrket ved å kombinere eksisterende koblinger med et nytt smart-grid, autonome el-busser og blågrønne strukturer.

Prosjekt: "Powered by Ulsteinvik" av Kaleidoscope & Cowi. Illustrasjoner: KALEIDOSCOPE

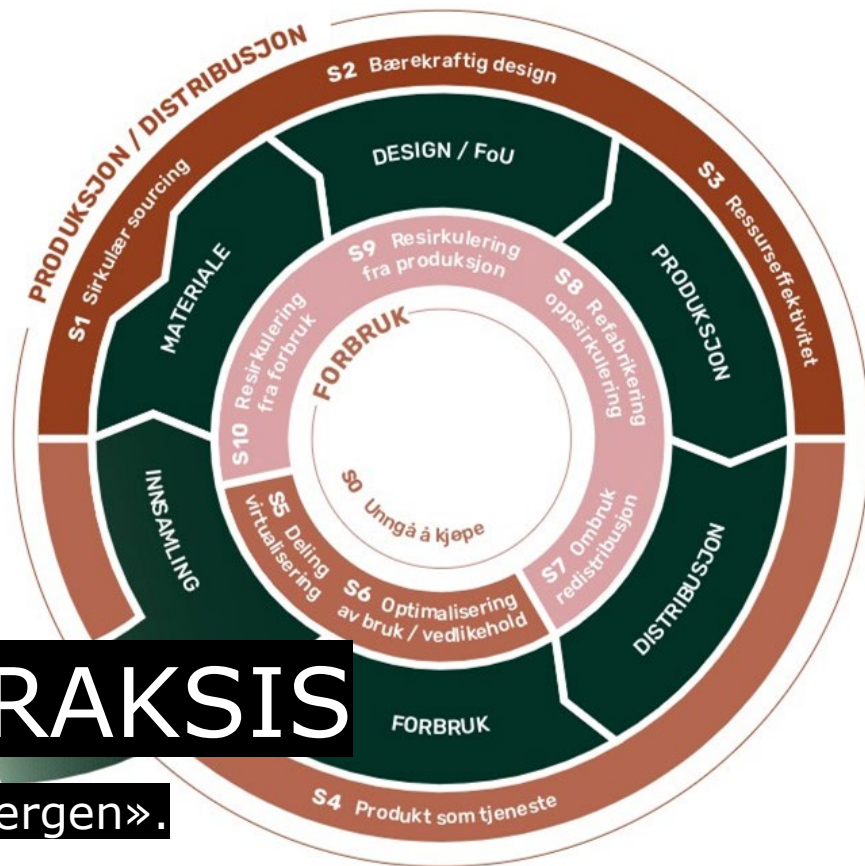

USTOPPELIG

“Woolly Pot” er en plantepotte i nedklassifisert ull og et algebaseret biobindemiddel som brytes naturlig ned og gir næring til jorden.

Utviklet av Bioregion Institute i samarbeid med NORSØK, Toppe gartneri og Bybonden i Bergen.

SIRKULÆR PRAKSIS

Fra rapporten «Sirkulære Bergen».

Utviklet for Bergen kommune av Bioregion Institute og PWC.

BIOREVOLUSJON

De nye biomaterialene

Foto: Algeworkshop i Biodesign Lab, Bioregion Institute.

UTFORDRE DET ETABLERTE

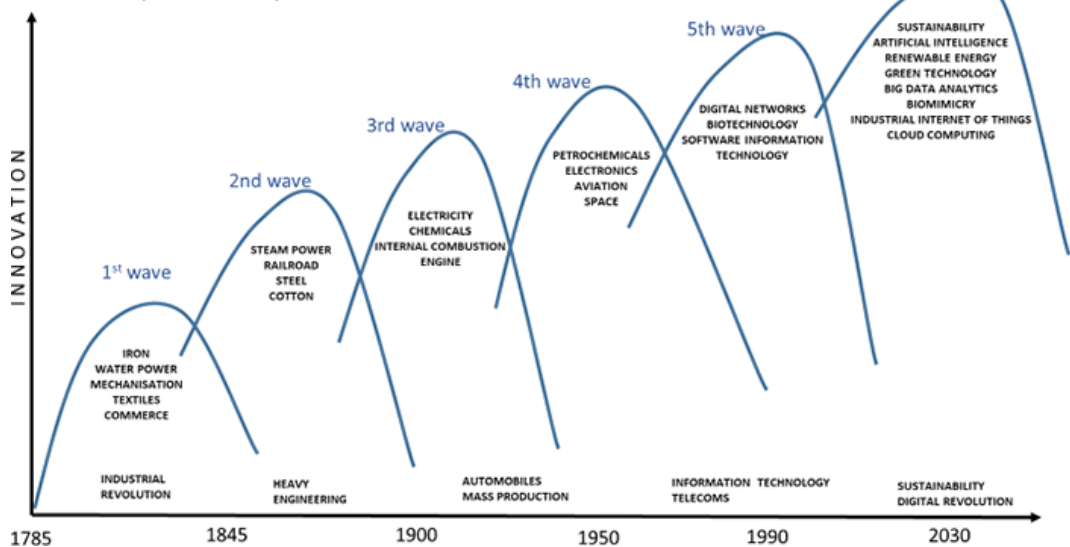
Fossilfritt Fallunderlag er med i en innovativ anskaffelse for Bergen og Oslo kommune om å utvikle fossilfrie lekeplassunderlag.

Utvikles av Bioregion Institute i samarbeid med forskningsinstitusjonen RISE og lekeplassleverandør Elverdal. Prosjektet er støttet av RFF, Skattefunn og Handelens Miljøfond.

Waves of Innovation

Kondratiev Cycles & Schumpeter's Creative Destruction

The History of

INNOVATION CYCLES

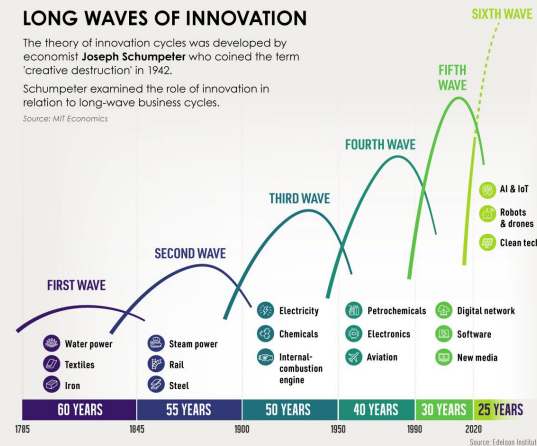
Below, we show waves of innovation across 250 years, from the Industrial Revolution to sustainable technology.

LONG WAVES OF INNOVATION

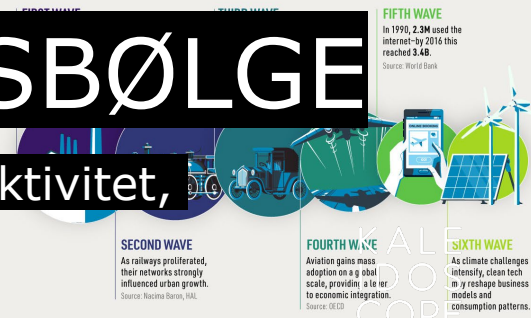
The theory of innovation cycles was developed by economist **Joseph Schumpeter** who coined the term 'creative destruction' in 1942.

Schumpeter examined the role of innovation in relation to long-wave business cycles.

Source: MIT Economics

KEY BREAKTHROUGHS

DEN SJETTE INNOVASJONSBØLGE

Fokus har begynt å dreie seg om fornybar, ressursproduktivitet, sirkularitet og regenerasjon.

Infografikk om *Innovation Cycles* av 1) Oxford research encyclopedia, og 2) Visual Capitalist

RADIKALE ENDRINGER

En plug-in modul vi kaller "Smart Pergola" forsyner byen med fornybar energi og danner et nettverk av attraktive møteplasser under tak hvor man kan koble seg på som by og borger.

Prosjekt: "Powered by Ulsteinvik" av Kaleidoscope & Cowi. Illustrasjoner: KVANT-1

KALE
IDOS
COPE

ARKITEKTENS ROLLE

Kretsløpshusene i «Powered by Ulsteinvik» utnytter sirkulære prinsipper for å skape attraktive steder å bo og å møtes.

Prosjekt: "Powered by Ulsteinvik" av Kaleidoscope & Cowi. Illustrasjoner: KVANT-1

KALE
IDOS
COPE

KAPITALISERE

Aktører som leverer sirkulære løsninger vil kunne kapitalisere ved å få et konkurransefortrinn, og samtidig bidra til å gjøre en forskjell.

Prosjekt: "Powered by Ulsteinvik" av Kaleidoscope & Cowi. Illustrasjoner: KVANT-1

KALE
IDOS
COPE

GRØDE

Muliggjører

Har du organisk restråstoff
fra produksjon tilgjengelig i
industriell skala?

og/eller

Et produkt eller materiale i
din industri som du ønsker
å erstatte med nye fossilfrie
materialer?

Søk

Send resume og kort
idebeskrivelse til
grode@bioregion.institute.

GRØDE

Program for biomaterial innovasjon

I Bioregion Institute

BIO
REG
ION
INST
IT
UTE

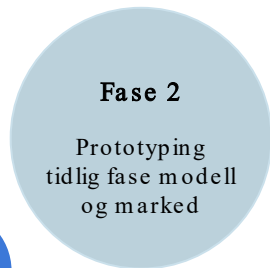

Kombinasjon av deltakere fra Industri, material og sirkulær økonomi

Mentor:
materialutviklere og forskere
Leveranse:
tidlig fase materialprøver

Tematikk:
Bli kjent med oppdrag, deltakar og programmet
Læringsmål:
Design Thinking prosess, klimapositivt materialbruk

Mentor:
produkt og tjenesteutviklere
Leveranse: modellering produkt, tjeneste og markedsforståelse

Tematikk:
Visualisere verdikjeder og brukerbehov
Læringsmål:
Produkt til marked

Mentor:
forretningsutviklere og klima / miljøeksperter
Leveranse: tidlig fase materialprøver

Tematikk:
Markedspotensiale og testing.
Læringsmål: Sirkulær forretningsmodell

Tematikk:
Funn og kompetanseutveksling
Læringsmål:
Pitch av oppdrag i relevant arena.

PROSESS

Hvordan fungerer det?

Bioregion Institute

Ta kontakt: grode@bioregion.institute.

BIO
REG
ION
INST
IT
UTE

TAKK FOR MEG!

mail@kaleidoscope.no

KALE
IDOS
COPE